

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

480

Vragen van het lid **Van Ojik** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de coronamaatregelen in de asielketen* (ingezonden 1 september 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 15 oktober 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 65.

Vraag 1

Hoeveel coronabesmettingen zijn tot op heden geconstateerd op de Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)-locaties en binnen de vreemdelingendetentie? Kunt u daarbij aangeven om welke locaties het gaat en wanneer in de tijd de besmettingen zijn geconstateerd?

Antwoord 1

Voor een overzicht van het aantal besmettingen op COA-locaties verwijs ik u naar de bijlage bij deze beantwoording. Om herleidbaarheid naar individuen te voorkomen, zijn de aantallen per locatie afgerond.

In vreemdelingenbewaring is tot op heden bij twee ingeslotenen van het detentiecentrum Rotterdam een besmetting met COVID-19 geconstateerd. Eén persoon is inmiddels genezen verklaard.

Vraag 2

Wat is het protocol indien een Coronabesmetting wordt geconstateerd bij een bewoner van een COA-locatie of centrum voor vreemdelingendetentie?

Antwoord 2

Indien bij een COA-bewoner een vermoeden van besmetting met het coronavirus is of een besmetting wordt vastgesteld, dan wordt gewerkt volgens het daartoe opgestelde protocol. Dit protocol is door het COA opgesteld met GZA, GGD en is getoetst door Landelijke Coördinatie Infectiebestrijding (LCI) van het RIVM.

In geval van besmetting wordt de bewoner in isolatie geplaatst. Daarnaast wordt door de GGD op een COA-locatie bron- en contactonderzoek gedaan. Huisgenoten van de besmette persoon worden in beginsel op de locatie waar zij verblijven in quarantaine geplaatst. Wanneer dit niet mogelijk is, wordt in overleg met de GGD en veiligheidsregio, gezocht naar een alternatief. Indien de medische toestand dit vereist, wordt de bewoner opgenomen in het ziekenhuis. Deze richtlijnen gelden voor alle COA-locaties. Elke COA-locatie

heeft daarnaast een lokaal draaiboek waarin diverse scenario's bij het verdere verloop van de pandemie zijn uitgewerkt.

Binnen de vreemdelingenbewaring wordt de ingeslotene bij constatering van een besmetting in isolatie geplaatst op een quarantaine-kamer. De DJI volgt de richtlijnen van de GGD en het RIVM, waaronder onder meer het doen van bron- en contactonderzoek na constatering van een coronabesmetting.

Vraag 3

Hoe is de toegang tot Coronatests voor bewoners van COA-locaties en personen in vreemdelingendetentie georganiseerd?

Antwoord 3

Bewoners van COA-locaties kunnen een afspraak maken om naar een teststraat te gaan en zich te laten testen. Daarnaast is het tot op heden twee keer voorgekomen dat een groter aantal bewoners tegelijk positief testen op Corona besmetting. In deze gevallen is, in overleg met de GGD en GZA, besloten om een tijdelijke testlocatie in te richten op de locatie. Het is ook mogelijk dat in overleg met de GGD en GZA wordt besloten dat GZA de testen afneemt op locatie in plaats van dat bewoners een afspraak maken bij de GGD voor hun test.

Binnen de vreemdelingenbewaring geldt dat een ingeslotene bij klachten wordt getest. Tot de uitslag van de test bekend is, verblijft de ingeslotene op een quarantaine-kamer.

Vraag 4, 5

Bent u bekend met de oproep van voorzitter Schuiling van de veiligheidsregio Groningen aan het COA om speciale locaties in te richten voor besmette personen, om zo te voorkomen dat steeds ad-hoc oplossingen moeten worden gezocht bij geconstateerde besmettingen?¹

Begrijpt u de kritiek van Schuiling dat ad-hoc oplossingen zorgen voor veel onrust bij zowel de besmette personen als de gemeenten waar zij uiteindelijk worden ondergebracht?

Antwoord 4, 5

Ik heb kennisgenomen van deze oproep en begrijp de wens, maar dergelijke speciale locaties zijn gegeven de huidige bezettingsgraad niet beschikbaar binnen het COA. Het COA heeft op twee locaties, Sneek en Delfzijl, te maken gehad met een relatief groot aantal met corona besmette bewoners, zoals blijkt uit het overzicht dat is opgenomen in de bijlage bij het antwoord op vraag 2. Voor beide situaties heeft het COA met de betrokken veiligheidsregio's en gemeenten een tijdelijke quarantaine- en isolatielocatie gerealiseerd. Tot op heden is het aantal corona-uitbraken op COA-locaties verder relatief beperkt gebleven en kon een gezamenlijke oplossing gevonden worden voor bovengenoemde twee situaties. Opvanglocaties hebben ruimte gereserveerd om een klein aantal personen in isolatie of quarantaine te plaatsen. Het realiseren van voldoende quarantaine- en isolatieplekken op de locaties en buiten opvanglocaties blijft echter een punt van zorg. De afgelopen periode heeft het COA met gemeenten contact gehad over het realiseren van quarantaine- en isolatielocaties bij besmetting van grotere groepen bewoners. Het COA heeft daarnaast het Veiligheidsberaad gevraagd te helpen bij het realiseren van quarantaine- en isolatielocaties. Naar aanleiding van de constructieve reactie van de veiligheidsregio's wordt verkend wat de mogelijkheden zijn. De gesprekken hierover zijn op dit moment nog gaande.

Vraag 6

Is op de COA-locaties voor alle bewoners voldoende desinfecterende handgel, zeep en mondmaskers beschikbaar? Zo nee, bent u van mening dat het algemeen belang van het voorkomen van Coronabesmettingen gewichtig genoeg is om deze middelen proactief te verstrekken?

¹ (<https://www.rtvnoord.nl/nieuws/736778/Schuiling-beklaagt-zich-COA-zorg-voor-uitwijklocatiesvoor-met-corona-besmette-asielzoekers>)

Antwoord 6

Bewoners zijn zelf verantwoordelijk voor bijvoorbeeld het aanschaffen van mondkapjes of hygiënemiddelen. Het COA verstrekt derhalve geen mondkapjes en andere persoonlijk beschermingsmiddelen, tenzij dit in noodsituaties niet anders kan. Op verschillende locaties binnen de opvang hebben wel initiatieven plaatsgevonden voor het maken van mondkapjes die door het COA zijn ondersteund.

Vraag 7

Is binnen de vreemdelingedetentie voor alle gedetineerden voldoende desinfecterende handgel, zeep en mondkapjes beschikbaar? Zo nee, bent u niet van mening dat het algemeen belang van het voorkomen van Coronabesmettingen gewichtig genoeg is om deze middelen proactief te verstrekken?

Antwoord 7

De DJI volgt de richtlijnen van het RIVM. Ingeslotenen krijgen standaard een hygiënepakket uitgereikt waar onder andere shampoo en douchegel in zitten. Handzeep wordt niet van rijkswege verstrekt. Deze en andere producten kunnen via de winkelzuil worden aangeschaft.

Vraag 8, 9, 10

Bent u bekend met de uitzending van Reporter Radio van 28 juni 2020, waarin gedetineerden aan het woord komen over de toepassing van RIVM-richtlijnen in detentiecentrum Rotterdam?²

Klopt het dat vijf bewoners een klacht over de naleving van RIVM-richtlijnen hebben ingediend bij de Commissie van Toezicht, door deze Commissie in het gelijk zijn gesteld, maar er desondanks door het detentiecentrum nog steeds geen zeep wordt geleverd? Zo ja, waarom is dit?

Vindt u shampoo een volwaardig alternatief voor zeep? Zo ja, kunt u dit motiveren?

Antwoord 8, 9, 10

Een aantal ingeslotenen heeft klachten ingediend over de naleving van de RIVM-richtlijnen. De klachten zijn ongegrond verklaard, behoudens een klacht over het verstrekken van zeep. Tegen deze uitspraak heeft de vestigingsdirecteur bij de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming beroep ingesteld. De zitting heeft op 3 september jl. plaatsgevonden. Over zaken die nog onder de rechter zijn, kan ik geen reactie geven.

Vraag 11, 12

Wordt op alle locaties binnen de asielketen de 1,5m afstand te allen tijde gehandhaafd? Zo nee, op welke momenten niet?

Indien op locaties niet te allen tijde 1,5m afstand kan worden gehandhaafd, deelt u dan de mening dat bewoners in ieder geval de optie geboden dient te worden een mondkapje te dragen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 11, 12

De organisaties binnen de migratieketen volgen de rijksbrede (RIVM) richtlijnen, waaronder de norm om 1,5 meter afstand te bewaren. Binnen de taakuitvoering is het echter niet altijd mogelijk om deze norm te handhaven. Dat geldt bijvoorbeeld voor de werkzaamheden van de Koninklijke Marechaussee. In het kader van de grenspolitietaken is in meerdere specifieke processen sprake van direct contact en is het niet mogelijk om 1,5 meter afstand te bewaren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de identificatie en registratie aan de ID-zuil als er biometrische gegevens worden afgenomen, fouillering en het gehoor. In deze processen worden mondkapjes en handschoenen ingezet en/of zijn maatregelen genomen zoals het plaatsen van schermen opdat de werkzaamheden veilig en verantwoord kunnen worden uitgevoerd.

Dit geldt ook voor de politie wanneer zij de identificatie en registratie aan de ID-zuil doen.

² <https://www.nporadio1.nl/reporter-radio/onderwerpen/60880-2020-06-26-gevangen-incoronatijd?fbclid=IwAR24YleHfObQzAR4HuCvtAlbJPC3k4oFKXkTbT5r8XxM1dSh683086Lyws>

Ook binnen de opvang is het niet op alle locaties mogelijk de 1,5 meter afstand te handhaven gelet op de inrichting (bijvoorbeeld smalle gangen) en de bijzondere omstandigheden binnen de opvang (zoals gezamenlijke faciliteiten). Dit heeft ertoe geleid dat verschillende beschermingsmaatregelen zijn getroffen, zoals het plaatsen van plexiglas schermen. Ook wordt sinds de uitbraak van het coronavirus actief ingezet op voorlichting ter voorkoming en verspreiding van het virus. Het COA geeft, ook via interne aanwijzingen, invulling aan het recente besluit ten aanzien van het dragen van mondkapjes, in afstemming met de ketenpartners.

Binnen de vreemdelingenbewaring geldt dat bewoners bij binnenkomst voor de duur van acht dagen in pre-quarantaine worden geplaatst en gemonitord op klachten. Bij klachten wordt getest. Na deze periode kunnen zij doorgeplaatst worden naar een verblijfsruimte met een kamergenoot. Hiermee wordt een extra waarborg ingebouwd om besmetting binnen de inrichting te voorkomen.

Ingeslotenen die een verblijfsruimte delen, worden binnen de vreemdelingenbewaring aangemerkt als huisgenoten. Voor huisgenoten is het niet vereist dat zij een afstand van 1,5m tot elkaar bewaren. Indien een ingeslotene symptomen vertoont, wordt deze in quarantaine geplaatst en nauwlettend gemonitord. Tevens wordt diens kamergenoot nauwlettend in de gaten gehouden voor het geval deze eveneens symptomen begint te vertonen.

Bijlage

Tabel 1. Besmettingen per COA-locatie

Locaties	W14	W15	W16	W17	W18	W19	W23	W24	W25	W26	W28	W30	W31	W32	W33	W34	W35	W36	W37	W38	Tot.
Delfzijl	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5	10	10	10	0	<5	0	40
Sneek	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30
Amsterdam	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5	0	<5	<5	<5	<5	0	0	0	<5	10
Almere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5	0	<5	0	0	0	<5	10
Weert	0	0	0	0	<5	<5	0	0	<5	<5	<5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
POA																					
Maastricht	<5	<5	0	0	0	0	0	<5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5
Ter Apel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5	<5	0	0	<5
Utrecht	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	<5	0	0	<5	0	0	<5
Andere locaties (met 2 of minder besmettingen in totaal)*	<5	<5	<5	<5	0	0	<5	0	<5	<5	0	<5	0	0	0	<5	<5	<5	<5	<5	20
Totaal per week	10	<5	<5	<5	<5	30	<5	<5	<5	<5	<5	<5	<5	10	20	20	10	10	<5	<5	120

* Bron COA, afgerond op tientallen. Er zijn bijna 15 locaties waar tussen week 14 en week 38 in totaal 2 of minder besmettingen zijn geconstateerd. Deze zijn gegroepeerd onder «Andere locaties (met 2 of minder besmettingen in totaal)».